

УДК 34.03:343.97

І.О. Колінко,
А.М. Ханькевич

**РОЛЬ І МІСЦЕ ВІДОМЧОЇ ТА ЗОВНІШНЬОЇ
ВЗАЄМОДІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ
ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ПРОТИДІЇ
ЗЛОЧИННОСТІ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

У статті комплексно розглянуто поняття, види та особливості взаємодії підрозділів внутрішньої безпеки МВС України зі структурними підрозділами ОВС, а також іншими правоохоронними органами в протидії злочинам у сфері службової діяльності. Детально проаналізовано окремі форми взаємодії підрозділів ВБ з іншими правоохоронними суб'єктами; рекомендовано найбільш ефективні організаційні напрями, способи та прийоми взаємодії. Надано науково-практичні рекомендації щодо її вдосконалення.

Ключові слова: відомча взаємодія, зовнішня взаємодія, злочини у сфері службової діяльності, оперативно-розшукова діяльність, підрозділи внутрішньої безпеки.

Постановка проблеми. Основним завданням взаємодії підрозділів Департаменту внутрішньої безпеки Міністерства внутрішніх справ України (далі – ВБ) зі структурними підрозділами органів внутрішніх справ (далі – ОВС), а також іншими правоохоронними органами є виявлення, попередження, припинення правопорушень серед особового складу ОВС, встановлення причетних до них осіб й оперативно-розшукове супроводження кримінальних проваджень у рамках сприяння органам досудового слідства, відшкодування завданої кримінальними правопорушеннями шкоди, відновлення порушених прав та інтересів громадян і юридичних осіб.

Вивчення та узагальнення результатів наукових досліджень і соціальних опитувань працівників ВБ із проблем взаємодії дозволяє констатувати, що склалася проблемна ситуація, коли в процесі становлення правової держави та громадянського суспільства зростає потреба в тісному співробітництві всіх структурних одиниць задля загального зміцнення громадської безпеки та забезпечення основних прав і свобод людини й громадянина, але слабкий рівень цієї співпраці через історичні та інші об'єктивні й суб'єктивні фактори не дозволяє всебічно задовольнити цю потребу.

Наявність злагодженого механізму взаємодії з іншими суб'єктами правоохоронної діяльності, котрі зобов'язані сприяти підрозділам ВБ у питаннях дотримання законності та підтримання належного стану службової дисципліни при забезпеченні правоохоронної діяльності, зокрема, у сфері службової діяльності, має бути одним із головних пріоритетів у подоланні злочинності в ОВС.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Перш за все, слід підкрестити, що поняття «взаємодія» використовується тоді, коли йдеться про взаємозгоджену та спільну діяльність різноманітних органів, організацій, установ

або їх структурних підрозділів, що беруть участь у боротьбі зі злочинами та іншими правопорушеннями.

Загальні наукові дослідження проблем взаємодії (не враховуючи співвідношення з напрямками діяльності оперативних підрозділів) останніми роками розглядалися багатьма вітчизняними вченими, серед яких К.В. Антонов, С. В. Богданов, М.Г. Богуславський, А.І. Гайдар, А.А. Галпочек, А.А. Глієвий, В.Л. Грохольський, Л.Ф. Гула, О.О. Деревягін, С.В. Діденко, Ю.І. Дмитрик, П.Т. Дорошенко, О.О. Дульський, Г.О. Душейко, В.П. Євтушок, А.В. Єфремов, В.П. Захаров, І.М. Зубач, В.В. Іванов, Д.О. Компанієць, К.Г. Костенко, В.М. Круглий, А.М. Лисенко, В.В. Литвиненко, А.Г. Лісовий, В.В. Максимов, О.В. Медведєв, П.Я. Мінка, М.П. Михайлов, О.О. Мороз, В.А. Некрасов, С.І. Ніколаюк, Д.Й. Никифорчук, В.В. Нонік, В.Л. Оргинський, В.А. Погорєцький, В.В. Поливода, І.В. Потайчук, В.М. Рудік, М.О. Сергатиї, М.В. Стащак, Р.П. Томма, Н.Є. Філіпенко, А.М. Ханькевич, І.Ф. Хараберюш, О.І. Хараберюш, О.М. Чистолінов, В.В. Шендрик, І.І. Шинкаренко, І.Р. Шинкаренко, В.В. Яременко та ін. У працях цих учених досліджувалися проблеми взаємодії, визначені не тільки як основний предмет дослідження, але й як приватний у підрозділах та пунктах наукових робіт.

На основі аналізу робіт вищезгаданих учених узагальнено сутність та складові елементи відомчої та позавідомчої взаємодії. На наш погляд, під нею слід розуміти *спільні дії суб'єктів правоохоронної діяльності, погоджені за метою, місцем та часом, з одночасною концентрацією сил, засобів і зусиль для досягнення поставленої мети, вирішення завдань ОРД або в інтересах кримінального судочинства*.

Формування цілей. Мета статті – комплексно розглянути суть, поняття, ознаки та особливості взаємодії підрозділів ВВ зі структурними підрозділами МВС України та іншими правоохоронними органами під час здійснення заходів щодо протидії злочинності у сфері службової діяльності; визначити класифікацію елементів взаємодії під час виконання службових обов'язків працівниками підрозділів ВВ та причини незадовільного стану такої взаємодії; детально розглянути окремі форми взаємодії підрозділів ВВ з іншими правоохоронними суб'єктами тощо; рекомендувати найбільш ефективні організаційні напрями, форми, способи та прийоми взаємодії між відповідними суб'єктами правоохоронної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Питання про взаємодію різних суб'єктів при здійсненні державної кримінальної політики відноситься до числа системоутворювальних, що, зрештою, є обов'язковою умовою успішної реалізації протидії злочинності [1, с. 66].

Для ОВС у цілому та підрозділів ВВ зокрема проблема взаємодії виступає не комплексним завданням взагалі, а прийняттям конкретних адміністративних, кримінально-процесуальних і оперативно-розшукових рішень з метою профілактики, припинення та попередження правопо-

рушень, викриття злочинців. Відповідно до свого призначення кожна структурна ланка окремого ОВС виконує свої, суворо визначені та властиві лише для нього, завдання.

Незважаючи на значну кількість наукових праць із проблем діяльності підрозділів ВБ, Міністерством внутрішніх справ України до цих пір не вироблено чіткої системи взаємодії між ВБ та іншими суб'єктами правоохоронної діяльності при протидії злочинам у сфері службової діяльності, не надано жодних методичних рекомендацій.

На жаль, на сьогодні також відсутня конкретна нормативно-правова база, яка могла б стати універсальним та ефективним інструментом в організації взаємодії між суб'єктами правоохоронної діяльності під час протидії злочинності.

Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень не може задовольнити нагальні потреби підрозділів ВБ у боротьбі зі злочинами у сфері службової діяльності з причини відсутності в її змісті врахування згаданої специфіки злочинності [2].

Інструкції про порядок організації обміну інформацією між структурними підрозділами МВС України, Служби безпеки України, Державної податкової адміністрації України (нині Державна фіскальна служба України), Державної прикордонної служби України, Державної митної служби (нині Державна фіскальна служба України) у діяльності з виявлення та припинення корупційних діянь у правоохоронних органах та про порядок взаємодії Управління внутрішньої безпеки Служби безпеки України та Департаменту внутрішньої безпеки Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ України (нині Департамент внутрішньої безпеки) також не вирішують цього питання [3; 4].

На наш погляд, на основі вивчення та узагальнення думок науковців й оперативних працівників ВБ може бути прийнята така класифікація елементів взаємодії під час виконання службових обов'язків працівниками підрозділів ВБ: за характером зв'язку між суб'єктами взаємодії – безпосередня та опосередкована; залежно від суб'єктів взаємодії – внутрішня та зовнішня; за часом – постійна і тимчасова; за функціями – оперативно-розшукова, кримінально-процесуальна, адміністративно-правова, організаційно-управлінська; за ступенем конспірації – гласна та негласна; за суб'єктами й етапами взаємодії – попередня та наступна; за рівнями спрямованості – тактична, оперативна, стратегічна.

Також убачається, що в основі більшості вищевказаних критеріїв лежить обсяг компетенції суб'єктів, що взаємодіють при реалізації оперативно-розшукової функції з підрозділами ВБ. Наприклад, підрозділи ВБ

адміністративно не підпорядковані слідчим підрозділам, але в рамках кримінального провадження виконують доручення слідчих, тобто здійснюючи процесуальну взаємодію, слідчі перебувають у провідному статусі, оскільки саме на них покладений обов'язок проведення розслідування. Утім, даючи доручення оперативному підрозділові, слідчий не може не враховувати його реальні можливості виконати це доручення, тобто цьому передусе обговорення питання можливості виконати доручення, що являє собою не процесуальний вид взаємодії.

Дослідження порушеного авторами питання показує, що незважаючи на використання у професійній діяльності працівників ВБ таких різних форм взаємодії, як: спільний аналіз оперативної обстановки; обмін актуальною інформацією; спільне планування оперативно-розшукових заходів (далі – ОРЗ) і слідчих дій; спільне здійснення ОРЗ; здійснення ОРЗ за допомогою оперативно-технічних підрозділів СБУ; використання можливостей конфіденційних джерел інформації; видання спільних оглядів, методичних рекомендацій, спеціальних нормативних документів тощо, загальний стан взаємодії у протидії злочинності у сфері службової діяльності визнають незадовільним понад 50 % оперативних працівників ВБ.

Основними причинами такого стану називаються відсутність автоматизованої інтегрованої системи взаємного інформування (зокрема, відсутність чіткої градації оперативної інформації), відомчі перепони внаслідок недовіри та побоювання витoku оперативної інформації, нездорова «конкуренція» між службами та правоохоронними відомствами.

Вивчення думок науковців, які розглядали питання взаємодії, а також урахування положень чинного Кримінального процесуального кодексу України, спрямування вектору діяльності підрозділів ВБ у протидії злочинам у сфері службової діяльності в бік реалізації завдань попередження, виявлення та припинення цих злочинів, оперативно-розшукового забезпечення кримінального провадження та кримінального судочинства силами й засобами ОРД дає змогу розглядати форми взаємодії підрозділів ВБ із іншими її суб'єктами на структурно-функціональному рівні; рівні організаційно-тактичних форм ОРД та на організаційно-управлінському рівні.

На структурно-функціональному рівні підрозділи ВБ виступають як структурні елементи загальної системи, організовані в правовому та функціональному відношеннях. Взаємодія обумовлюється безпосереднім впливом середовища функціонування сторін, що взаємодіють, визначається чітким регламентуванням прав і обов'язків, функціональною спеціалізацією, розстановкою сил і засобів. Одночасно оперативна обстановка на об'єкті обслуговування зумовлює необхідність поєднання функцій органів, розмежованих у структурному плані.

Під час розгляду взаємодії на рівні організаційно-тактичних форм ОРД проблеми взаємодії досліджуваних підрозділів ВБ визначаються не

лише з точки зору їх функціональної спрямованості та структурної побудови, а, передусім, відносно можливостей реалізації основних форм ОРД: оперативного пошуку, оперативно-розшукової профілактики, оперативної розробки.

На цьому рівні працівники ВБ здійснювали взаємодію шляхом взаємного інформування (50,3 %); спільного планування ОРЗ, проведення яких вимагає комплексного використання сил і засобів (38,2 %); спільного планування ОРЗ із попередження злочинів у сфері службової діяльності та розробки затриманих й арештованих (11,5 %).

Наприклад, особливої ваги на цьому рівні набуває проблема взаємодії підрозділів ВБ із підрозділами Департаменту оперативної служби та Департаменту оперативно-технічних заходів. В умовах специфіки вчинення злочинів посадовими особами ОВС у сфері службової діяльності й ступенем їхньої обізнаності з формами та методами ОРД, проведення ОРЗ вказаними підрозділами носить досить складний, специфічний характер, пов'язаний, в основному, із дотриманням заходів конспірації.

Отже, взаємодія на рівні організаційно-тактичних форм ОРД дозволяє забезпечити: 1) безперервність оперативного контролю за особами та об'єктами, які становлять оперативний інтерес; 2) повноту перевірки інформації, що надходить, та матеріалів оперативної розробки в цілому; 3) розширити комплекс оперативних комбінацій щодо зашифрування джерела отримання інформації оперативним підрозділом ВБ; 4) використання сил і засобів для отримання необхідної інформації.

Організаційно-управлінський рівень взаємодії полягає в організаційному забезпеченні погоджених або спільних дій окремих підрозділів із урахуванням їх специфіки при вирішенні оперативно-тактичних завдань боротьби зі злочинністю [5, с. 120].

Організаційне забезпечення взаємодії та координації діяльності компетентних органів здійснюється як на міжнародному, загальнодержавному, так і на нижчих рівнях. Організаційне забезпечення взаємодії органів та конкретних підрозділів дозволяє усунути ряд проблемних моментів здійснення співробітництва окремих структур, у разі необхідності подолати необґрунтовану закритість деяких структур, чітко розмежовувати функції та завдання підрозділів, скоротити час, необхідний для узгодження дій органів та їх підрозділів, більш раціонально використовувати наявні сили й засоби.

Взаємодія підрозділів ВБ з іншими структурними підрозділами ОВС на організаційно-управлінському рівні розглядається як спеціальна функція оперативно-розшукового управління, що виражається в організаційному забезпеченні узгоджених чи спільних дій різних органів (підрозділів) при застосуванні оперативно-розшукових засобів і методів із

урахуванням їх специфіки при вирішенні оперативно-тактичних завдань у боротьбі зі злочинністю [6].

Взаємодія на цьому рівні сприяє поєднанню зусиль підрозділів, що взаємодіють, для досягнення ефективних результатів у стислі терміни; точному окресленню основних напрямів і завдань спільної діяльності для проведення її більш цілеспрямовано та наступально; охопленню оперативно-пошуковими заходами значної кількості об'єктів при чіткому визначенні кола обов'язків і відповідальності для уникнення дублювання й нераціональних витрат ресурсів; ефективному використанню особового складу служб і підрозділів, що взаємодіють, з урахуванням їх оперативнотактичних характеристик і особливостей оперативної обстановки; встановленню необхідних взаємовідносин між працівниками різних служб і підрозділів із централізованим підпорядкуванням галузевих інтересів [7].

На думку О. М. Чистолінова, у межах організаційно-управлінського рівня форми внутрішньої та зовнішньої взаємодії доцільно розділити на такі групи: інформаційно-аналітичні; науково-стратегічні; організаційно-правові; оперативно-тактичні; кадрові [8].

Згідно з такою класифікацією до інформаційно-аналітичних учений відносить ті форми взаємодії, що передбачають накопичення, обробку, зберігання та надання інформації у відповідних банках даних, а також аналітичну обробку зазначеної інформації з подальшою розробкою відповідних рекомендацій та пропозицій.

Розробка та реалізація стратегічних програм протидії злочинності у сфері службової діяльності неможлива без відповідного наукового забезпечення. На цьому рівні взаємодія відбувається на етапі підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації персоналу, проведення наукових досліджень і впровадження нових науково обґрунтованих методик протидії злочинності. Взаємодія під час проведення наукових досліджень дозволяє більш детально розглянути стан проблеми, причини та умови її виникнення, встановити ефективність уже проведених заходів і визначити шляхи її вирішення. Саме тому зазначені форми об'єднано в межах однієї (науково-стратегічної) групи. Необхідність такої взаємодії зумовлюється загальними процесами реформування системи МВС, удосконаленням форм і методів підготовки висококваліфікованих спеціалістів, потребою у забезпеченні спільних заходів щодо підвищення кваліфікації й перепідготовки персоналу оперативних підрозділів ОВС України.

Організаційно-правові форми взаємодії передбачають створення організаційних структур, на які покладається організація взаємодії в цілому або на окремих напрямках роботи; нормативне визначення її процедурних аспектів та участь у розробці проектів нормативно-правових актів, що подаються на розгляд до вищих органів держави.

Реалізація оперативно-тактичних форм взаємодії має на меті вирішення конкретних завдань із протидії злочинності шляхом проведення (участі в проведенні) дій тактичного характеру.

У межах кадрових форм здійснюється підбір, підготовка та перепідготовка особового складу, вивчення й обмін передового досвіду роботи.

Аналіз наукових публікацій, вивчених оперативно-розшукових справ і кримінальних проваджень, результати опитування оперативних працівників дозволяють виділити основні питання, які необхідно розв'язати для найбільш ефективної взаємодії між підрозділами ВБ і структурними підрозділами ОВС, а також іншими правоохоронними органами. Під час вирішення цих питань повинно враховуватись:

- мета й завдання взаємодії;
- організаційна форма взаємодії;
- загальні принципи взаємодії;
- можливості взаємного інформування й порядок взаємообміну інформацією, зокрема, оперативними матеріалами між оперативними підрозділами різних відомств;
- особливості використання сил, засобів і методів, властивих оперативним підрозділам різних служб;
- особливості планування взаємодії.

На основі узагальнення інформації, отриманої в процесі опрацювання наукових робіт вищезгаданих учених, вивчення практики оперативно-службової діяльності підрозділів ВБ в умовах протидії злочинам у сфері службової діяльності й штатних ситуацій, що найчастіше виникають під час здійснення узгоджених заходів, можна змоделювати й рекомендувати подальші найбільш ефективні організаційні напрями, форми, способи та прийоми взаємодії між відповідними суб'єктами правоохоронної діяльності.

На загальному рівні внутрішньої та зовнішньої взаємодії:

- спільне вивчення нормативних актів та інших директивних указівок вищих органів, розробка й здійснення комплексних заходів щодо їхнього виконання;
- спільне вивчення й аналіз оперативної обстановки з подальшою розробкою планів окремих заходів, виконання яких вимагає комплексного використання сил і засобів;
- постійний обмін інформацією про особливості та зміни оперативної обстановки;
- обговорення на оперативних нарадах, засіданнях керівного складу ОВС (зокрема, під час підбиття підсумків роботи за звітні періоди) результатів, досягнутих кожною ланкою сторін, що взаємодіють; прийняття рішень, спрямованих на подальше вдосконалення організації взаємодії;
- розробка спільних і погоджених заходів щодо виявлення й усунення причин і умов, що сприяють вчиненню злочинів;

- спільна підготовка й надсилання до відповідних організацій і установ узагальненої інформації (подань) про усунення виявлених причин і умов, що сприятимуть вчиненню злочинів у сфері службової діяльності;

- надання пропозицій і розробка методичних вказівок з питань покращання оперативно-службової діяльності в умовах середовища функціонування.

На рівні взаємодії зі слідчими підрозділами:

- спільний аналіз даних, отриманих негласно та зібраних у процесі кримінального провадження;

- погоджене складання планів ОРЗ і слідчих дій, пов'язаних із реалізацією оперативної інформації;

- взаємний обмін інформацією в процесі здійснення ОРЗ і слідчих дій;

- проведення погоджених ОРЗ і слідчих дій щодо попередження, запобігання, припинення злочинів у сфері службової діяльності, збір доказів про злочинні дії, документування їх, проведення із затримки підозрюваних тощо;

- виявлення причин і умов, що сприяють вчиненню злочинів у сфері службової діяльності за допомогою спільного вивчення справ кримінального провадження, по яких закінчено досудове слідство, їх узагальнення й аналіз.

На рівні взаємодії з оперативними підрозділами блоку кримінальної міліції:

- взаємне використання негласних можливостей із метою одержання інформації, що має значення для попередження, виявлення та розслідування злочинів у сфері службової діяльності, а також спільна її перевірка й реалізація;

- спільна розробка, проведення погоджених спеціальних операцій, перевірок тощо щодо попередження, виявлення та розслідування кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності, а також у місцях ускладнення оперативної обстановки;

- спільне з відповідними посадовими особами УОС та УОТЗ проведення аналізу та вивчення оперативної обстановки на кожному об'єкті, де планується проводити заходи оперативно-пошукового характеру силами УОС та УОТЗ;

- узагальнення результатів спільної проведеної роботи й обмін позитивним досвідом взаємодії при вирішенні оперативно-службових завдань.

На рівні взаємодії з міліцією громадської безпеки: виявлення та перевірка фактів поширення на території обслуговування дільничних інспекторів міліції чуток, що негативно впливають на імідж ОВС у зв'язку з кримінальною діяльністю посадових осіб ОВС, здатних у складній оперативній обстановці викликати масові заворушення, інші небажані експеди.

Слід також зазначити, що при проведенні соціологічного опитування близько 45 % працівників ВБ назвали однією з причин невідповідності рівня взаємодії вимогам часу недостатню її нормативну урегульованість.

Висновки. Отже, у ході дослідження питань ролі і місця внутрішньої та зовнішньої взаємодії підрозділів ВБ з протидії злочинності у сфері службової діяльності знайшла підтвердження пропозиція О.В. Мельковського щодо необхідності розробки міжвідомчої Інструкції «Про організацію взаємодії служб внутрішньої безпеки правоохоронних органів», у якій науковець пропонує відобразити понятійний апарат та алгоритм здійснення взаємодії між її суб'єктами [9].

Утім, вважаємо, що в змістовній частині запропонована нами структура Інструкції про порядок відомчої та зовнішньої взаємодії підрозділів Департаменту ВБ повинна окреслювати в основних розділах:

1. Загальні положення: мету, завдання та основні напрями взаємодії; визначення основних термінів; рівову основу взаємодії; загальні та спеціальні принципи взаємодії.

2. Організація та здійснення взаємодії: рівні взаємодії; суб'єктів взаємодії; матеріальне та фінансове забезпечення спільних заходів; компетенцію, повноваження й відповідальність суб'єктів взаємодії при її організації та координації; порядок організації, основні методи й форми взаємодії на всіх рівнях управління; процедурні питання спільного планування; процедуру інформування суб'єкта взаємодії і координації та меж обміну інформацією; особливості взаємодії суб'єктів під час підготовки й проведення ОРЗ; порядок надіслання та обміну інформацією при виявленні обставин, що свідчать про підготовку або вчинення правопорушень працівниками ОВС, які відносяться до компетенції підрозділів ВБ, потребують реагування та прийняття по них рішення; вимоги до оформлення результатів проведення спільних заходів; процедуру контролю та моніторингу з питань функціонування суб'єктів, що взаємодіють, для системного впливу на стан оперативної обстановки.

Окрім цього, з огляду на проведене наукове дослідження й думки практичних працівників ВБ, вважаємо, що з метою вдосконалення взаємодії підрозділів ВБ зі структурними підрозділами ОВС та іншими правоохоронними органами для протидії злочинності у сфері службової діяльності необхідно:

- узагальнювати та поширювати позитивний досвід взаємодії у вигляді оглядів і методичних рекомендацій на постійній основі;
- удосконалювати організацію інформаційно-аналітичної роботи у вигляді єдиної системи інформування правоохоронних органів;
- перебудувати систему службової підготовки особового складу ВБ, увівши самостійні теми з організації відомчої та зовнішньої взаємодії з різних напрямів і видів.

Використані джерела

1. Стахов Я. Г. Современная уголовная политика и совершенствование взаимодействия правоохранительных органов субъектов Российской Федерации при ее реализации : [монография] / Я. Г. Стахов // под науч. ред. докт. юрид. наук, проф. В. П. Ревина. – М. : Академия управления МВД России, 2003. – 176 с.
2. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень : наказ МВС України від 14 серпня 2012 року № 700.
3. Інструкція про порядок організації обміну інформацією між структурними підрозділами Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державної податкової адміністрації України, Державної прикордонної служби України, Державної митної служби України в діяльності з виявлення та припинення корупційних діянь у правоохоронних органах : наказ МВС, СБУ, ДПА, ДПСУ, ДМСУ від 23 березня 2009 року №124/936/139/199/2501.
4. Інструкція про порядок взаємодії Управління внутрішньої безпеки Служби безпеки України та Департаменту внутрішньої безпеки Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ України : наказ СБУ та МВС України від 05 травня 2006 року № 319 / 419.
5. Пчолкін В. Д. Поняття, сутність та завдання взаємодії оперативних підрозділів органів внутрішніх справ / В. Д. Пчолкін, В. М. Еркеченко // Вісник ЛАВС МВС ім. 10-річчя незалежності України ; ЛАВС. – Луганськ, 2004. – Спец. вип. 3.– Ч. 1. – С. 109–120.
6. Положення про підрозділи внутрішньої безпеки Міністерства внутрішніх справ України : наказ МВС України від 08 червня 2011 року № 310.
7. Дерев'ягін О. О. Організація і тактика запобігання злочинам підрозділами карного розшуку у курортній місцевості АР Крим (за матеріалами діяльності ГУ МВС України в АР Крим) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / О. О. Дерев'ягін. – Л., 2010. – 20 с.
8. Чистолінов О. М. Розкриття злочинів підрозділами карного розшуку в прикордонних регіонах (за матеріалами органів внутрішніх справ східного регіону України) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / О. М. Чистолінов. – К. : 2009. – 20 с.
9. Мельковський О. В. Оперативно-розшукове запобігання злочинам службою внутрішньої безпеки МВС України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / О. В. Мельковський. – Х., 2014. – 20 с.

Колінко І.А., Ханькевич А.Н. Роль и место ведомственного и внешнего взаимодействия в деятельности подразделений внутренней безопасности при противодействии преступности в сфере служебной деятельности

В статье комплексно рассмотрены понятие, виды и особенности взаимодействия подразделений внутренней безопасности МВД Украины со структурными подразделениями ОВД, а также другими правоохранительными органами в противодействии преступлениям в сфере служебной деятельности. Подробно рассмотрены отдельные формы взаимодействия подразделений ВБ с другими правоохранительными субъектами; рекомендованы наиболее эффективные организационные направления, способы и приемы взаимодействия. Даны научно-практические рекомендации по ее усовершенствованию.

Ключевые слова: ведомственное взаимодействие, внешнее взаимодействие, преступления в сфере служебной деятельности, оперативно-розыскная деятельность, подразделения внутренней безопасности.

Kolinko I.O., Khankevich A.M. Role of departmental and outside interference in the activities of the internal security in combating crime in the area of performance management

The article discussed the concept of complex, types and features of the interaction of the internal security of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine with the structural units of internal affairs bodies and other law enforcement agencies in combating crimes in the field of performance management. Details considered some form of interaction of divisions of internal security with other law enforcement entities; we recommend the most effective organizational direction, methods and techniques of interaction. Given the scientific and practical recommendations for improvement.

The main objective of interoperability of the Internal Security Department of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine structural subdivisions of the Interior and other law enforcement agencies is to identify, prevent, suppression of offenses among the personnel of the Interior, the establishment involved in them and operatively-search support criminal proceedings Assistance to within pre-compensation for damage criminal offenses, redress and interests of citizens and legal persons.

Study and generalization of scientific research and social surveys of workers with internal security problems of interaction allows to conclude that there was a problematic situation where in the making of law and civil society increases the need for close cooperation of all structural units for general strengthening public safety and ensuring the fundamental rights and freedoms of man and citizen, but the low level of cooperation for historical and other objective and subjective factors can not fully meet this need.

Availability coherent mechanism of interaction with other subjects of law enforcement, who are obliged to assist departments in matters of internal security of the rule of law and the maintenance of good state of discipline in ensuring law enforcement, particularly in the area of performance should be a major priority in the fight against crime in the internal affairs.

To improve the interaction between internal security units structural units of the Interior and other law enforcement agencies to combat crime in the area of performance management, it is necessary to generalize and disseminate positive experience of cooperation in the form of reviews and guidelines on an ongoing basis; improve the organization of information-analytical work as a single system to inform law enforcement authorities.

Key words: *departmental cooperation, external cooperation, crime in the area of performance management, operational-search activity, a division of Homeland Security.*

УДК 343.1

О.Б. Комарницька,
С.В. Нестеренко

**РОЛЬ І МІСЦЕ ПРОКУРОРА ПРИ ФІКСАЦІЇ
ХОДУ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОВЕДЕННЯ
НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ**

Статтю присвячено тому, що організація фіксації підготовки, ходу й результату негласних слідчих (розшукових) дій (далі НСРД) повинна відповідати загальним вимогам, встановленим процесуальними нормами, які регламентують порядок, правила, форми фіксування кримінального провадження (ст.ст. 103, 107, 252, 273 КПК України).

Ключові слова: *прокурор, слідчий, уповноважений працівник оперативного підрозділу, протокол, доручення, механізм.*

Постановка проблеми. Новели, запровадженні КПК України, яким є інститут негласних слідчих (розшукових) дій (далі НСРД), що зокрема служать додатковим засобом збирання доказів, кардинально змінили статус прокурора, а введення такої форми нагляду за додержанням законів під час досудового розслідування, як процесуальне керівництво не тільки не розширили повноваження прокурора у цій сфері, а й поклали на нього відповідальність за проведення ключових для досудового розслідування дій та прийняття процесуальних рішень.

Будь-які НСРД, проведені з порушенням правил, у тому числі й передбачених КПК України, визнаються недійсними, а встановлені внаслідок них докази – недопустими, зокрема, коли обов'язкове фіксування ходу та результатів НСРД здійснювалось технічними засобами, а відбулося тільки протоколювання такої дії. Також саме на прокуророві лежить відповідальність за дотримання закону як при проведенні НСРД, так і при використанні й знищенні інформації, отриманої внаслідок їх проведення. Звичайно ж, це не знімає обов'язку зі слідчого, оперативного працівника за дотриманням закону при проведенні НСРД, однак саме прокурор виступає тим суб'єктом у кримінальному процесі, який здійснює нагляд за додержанням законів у формі процесуального керівництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Викладені в статті положення формувалися на основі дослідження наукових позицій таких віг-